

WYROK TRYBUNA?U (wielka izba)

z dnia 29 wrze?nia 2015 r.(*)

Odes?anie prejudycjalne – Podatek od warto?ci dodanej – Dyrektywa 2006/112/WE – Artyku? 9 ust. 1 – Artyku? 13 ust. 1 – Podatnicy – Interpretacja okre?lenia „samodzielnie” – Podmiot gminny – Dzia?alno?? gospodarcza prowadzona przez gminn? jednostk? organizacyjn? w charakterze innym ni? jako organ w?adzy publicznej – Mo?liwo?? uznania takiej jednostki za „podatnika” w rozumieniu przepisów dyrektywy 2006/112 – Artyku? 4 ust. 2 TUE i art. 5 ust. 3 TUE

W sprawie C?276/14

maj?cej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, z?o?ony przez Naczelnego S?d Administracyjny (Polska) postanowieniem z dnia 10 grudnia 2013 r., które wp?yn??o do Trybuna?u w dniu 5 czerwca 2014 r., w post?powaniu:

Gmina Wroc?aw

przeciwko

Ministrowi Finansów,

TRYBUNA? (wielka izba),

w sk?adzie: V. Skouris, prezes, K. Lenaerts, wiceprezes, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, A. Ó Caoimh, J.C. Bonichot, C. Vajda, prezesi izb, E. Levits, A. Arabadjiev, M. Safjan, A. Prechal, E. Jaraši?nas, C.G. Fernlund (sprawozdawca) i J.L. da Cruz Vilaça, s?dziowie,

rzecznik generalny: N. Jääskinen,

sekretarz: M. Aleksejev, administrator,

uwzgl?dniaj?c pisemny etap post?powania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 5 maja 2015 r.,

rozwa?ywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Gminy Wroc?aw przez L. Mazura, K. Sachsa, A. B??dowskiego oraz przez A. Januszkiewicz, dzia?aj?cych w charakterze doradców podatkowych,
- w imieniu Ministra Finansów przez J. Kautego oraz T. Tratkiewicza, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,
- w imieniu rz?du polskiego przez B. Majczyn? oraz A. Kramarczyk-Sza?adzi?sk?, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,
- w imieniu rz?du greckiego przez K. Paraskevopoulou oraz I. Kotsoni, dzia?aj?ce w charakterze pe?nomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez M. Owsiany-Hornung oraz L. Lozano Palacios, dzia?aj?ce w charakterze pe?nomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 30 czerwca 2015 r.,
wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 9 ust. 1 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347, s. 1, zwanej dalej „dyrektywą VAT”).

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Gminą Wrocław (Polska) a Ministrem Finansów (zwanym dalej „ministrem”) w przedmiocie możliwości uznania gminnej jednostki budżetowej za podatnika podatku od wartości dodanej (zwanego dalej „podatkiem VAT”).

Ramy prawne

Prawo Unii

3 Dyrektywa VAT uchyliła i zastąpiła od dnia 1 stycznia 2007 r. szóstą dyrektywę Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednoliconą podstawą wymiaru podatku (Dz.U. L 145, s. 1 – wyd. spec. w j. polskim, rozdz. 9, t. 1, s. 23, zwana dalej „szóstą dyrektywą”). Zgodnie z motywami 1 i 3 dyrektywy VAT przesłaniem szóstej dyrektywy było konieczne celem przedstawienia wszystkich mających zastosowanie przepisów w sposób jasny i racjonalny w zmienionej strukturze i brzmieniu, bez wprowadzania co do zasady zmian merytorycznych.

4 Motyw 65 dyrektywy VAT stanowi:

„Ponieważ z wyżej wymienionych powodów cele niniejszej dyrektywy nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określonej w tym samym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów”.

5 Artykuł 9 ust. 1 owej dyrektywy, który zasadniczo powtarza brzmienie art. 4 ust. 1–3 szóstej dyrektywy, stanowi:

„»Podatnikiem« jest każda osoba prowadząca samodzielnie w dowolnym miejscu jakkolwiek działalność gospodarczą, bez względu na cel czy też rezultaty takiej działalności.

»Działalność gospodarcza« obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców, w tym z górnictwem, działalnością rolniczą i wykonywaniem wolnych zawodów lub uznanych za takie. Za działalność gospodarczą uznaje się w szczególności wykorzystywanie, w sposób ciągły, majątku rzeczowego lub wartości niematerialnych w celu uzyskania z tego tytułu dochodu”.

6 Artykuł 13 ust. 1 omawianej dyrektywy, który co do zasady odpowiada art. 4 ust. 5 szóstej dyrektywy, przewiduje:

„Krajowe, regionalne i lokalne organy władzy oraz inne podmioty prawa publicznego nie są

uważane za podatników w związku z działalnościami, które podejmują, lub transakcjami, których dokonują jako organy władzy publicznej, nawet jeżeli pobierają należności, opłaty, skądki lub płatności w związku z takimi działaniami lub transakcjami.

Jednakże, w przypadku gdy podejmują one takie działania lub dokonują takich transakcji, są uważane za podatników w odniesieniu do tych działań lub transakcji, gdyby wykluczenie ich z kategorii podatników prowadziło do znaczących zakłóceń konkurencji.

W każdych okolicznościach podmioty prawa publicznego są uważane za podatników w związku z czynnościami określonymi w załączniku I, chyba że niewielka skala tych działań sprawia, że mogą być one pominięte”.

Prawo polskie

7 Artykuł 15 ust. 1 i 6 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. nr 54, poz. 535 ze zm., zwanej dalej „ustawą o VAT”), stanowi:

„1. Podatnikami są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, o której mowa w ust. 2, bez względu na cel lub rezultat takiej działalności.

[...]

6. Nie uznaje się za podatnika organów władzy publicznej oraz urzędów obsługujących te organy w zakresie realizowanych zadań o odrębnymi przepisami prawa, dla realizacji których zostały one powołane, z wyłączeniem czynności wykonywanych na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

8 Spór pomiędzy Gminą Wrocław a ministrem dotyczy statusu podatkowego, w świetle podatku VAT, gminnych jednostek budżetowych, które są powołane z tej gminy?

9 Z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że Gmina Wrocław wykonuje zadania powierzone jej na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r., nr 142, poz. 1591 ze zm.) z pomocą 284 samorządowych zakładów budżetowych i gminnych jednostek budżetowych, czyli m.in. szkół, domów kultury, powiatowych służb, inspekcji i straży.

10 W celu poznania stanowiska ministra w kwestii, kogo – gminę czy jednostkę budżetową – należy uważać za podatnika podatku VAT, jeżeli taka jednostka dokonuje transakcji opodatkowanych podatkiem VAT, Gmina Wrocław zwróciła się do ministra z wnioskiem o wydanie indywidualnej interpretacji podatkowej ustawy o podatku VAT. Według owej gminy okoliczności, że wyjątkowo gmina spełnia kryterium przewidziane w art. 15 ust. 1 i 2 ustawy o podatku VAT, z uwagi na samodzielne prowadzenie działalności gospodarczej, powinna skłonić organy podatkowe do uznania, iż wyjątkowo gmina może być podatnikiem podatku VAT w związku z działalnościami gospodarczymi wykonywanymi przez taką jednostkę.

11 W interpretacjach indywidualnych minister uznał, że ponieważ gminne jednostki budżetowe wyodrębnione ze struktury Gminy Wrocław prowadzą – z punktu widzenia obiektywnych kryteriów – działalność gospodarczą samodzielnie i wykonują w związku z tym czynności opodatkowane podatkiem VAT, należy je uznać za odrębnych podatników VAT.

12 Gmina Wrocław wniosła wówczas do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we

Wroc?awiu skargi o uchylenie tych interpretacji, które to skargi zosta?y oddalone. Nast?pnie wspomniana gmina wnios?a skarg? kasacyjn? do Naczelnego S?du Administracyjnego.

13 Naczelny S?d Administracyjny w sk?adzie zwyk?ym, uznaj?c, ?e w ramach skargi zachodz? powa?ne w?tpliwo?ci prawne, postanowi? wyst?pi? do sk?adu powi?kszonego owego s?du z pytaniem, czy gminna jednostka bud?etowa jest podatnikiem podatku VAT.

14 Sk?ad powi?kszony uzna?, ?e w celu ustalenia, czy gminna jednostka bud?etowa wykonuje samodzielnie dzia?alno?? gospodarcz?, po pierwsze, nale?y wzi?? pod uwag? zarówno przepisy krajowe w dziedzinie podatku VAT, jak i dyrektyw? VAT. W odniesieniu do art. 9 ust. 1 wspomnianej dyrektywy powy?szy sk?ad zauwa?y?, ?e istnieje pewna rozbie?no?? mi?dzy ró?nymi wersjami j?zykowymi tego przepisu, bowiem niektóre z nich u?ywaj? wyra?enia „samodzielnie”, a inne „niezale?nie”. Ze wzgl?du na t? rozbie?no?? doktryna k?adzie nacisk na znaczenie wyk?adni celowo?ciowej omawianego przepisu, przyjmuj?c, zgodnie z orzecznictwem Trybuna?u, ?e ka?da osoba prowadz?ca dzia?alno?? gospodarcz? samodzielnie jest podatnikiem VAT. Po drugie, nale?y zbada? status prawny takiej jednostki w ?wietle polskiej konstytucji.

15 W odniesieniu do analizy tego statusu prawnego sk?ad powi?kszony zasadniczo stwierdzi?, ?e gmina jako podstawowa jednostka samorz?du terytorialnego ma osobowo?? prawn? i przys?uguje jej prawo w?asno?ci i inne prawa maj?tkowe, podczas gdy gminna jednostka bud?etowa stanowi jednostk? organizacyjn? niemaj?c? osobowo?ci prawnej. O utworzeniu, zakresie kompetencji, po??czeniu lub likwidacji takiej jednostki decyduje gmina.

16 Gminna jednostka bud?etowa nie ma w?asnego mienia, natomiast zarz?dza pewn? cz??ci? maj?tku gminy, która zosta?a jej przez t? gmin? powierzona. Wszelka dzia?alno?? mog?ca podlega? podatkowi VAT jest wykonywana w imieniu i na rachunek gminy w ramach limitu ?rodków przyznanych jednostce przez gmin? w uchwale bud?etowej na dany rok.

17 Ponadto wydatki takiej jednostki s? pokrywane bezpo?rednio z bud?etu gminy, a dochody s? wp?acane na rachunek gminy. W aspekcie finansowym nie ma zatem zwi?zku pomi?dzy wynikiem finansowym wypracowanym w ramach dzia?alno?ci gospodarczej wykonywanej przez gminn? jednostk? bud?etow? a poniesionymi przez ni? wydatkami, ani, w konsekwencji, ryzyka finansowego zwi?zanego z opodatkowanymi czynno?ciami. Wielko?? wydatków gminnej jednostki bud?etowej nie jest zatem zwi?zana z kwot? osi?gni?tych przez ni? dochodów, którymi nie mo?e ona zreszt? dysponowa?. Co wi?cej, jednostka bud?etowa nie odpowiada te? za szkody wyrz?dzone swoj? dzia?alno?ci?, odpowiedzialno?? t? ponosi wy??cznie gmina.

18 W ?wietle tych rozwa?a? Naczelny S?d Administracyjny w sk?adzie powi?kszonym, odpowiadaj?c na pytanie zwyk?ego sk?adu owego s?du orzek?, ?e na podstawie prawa krajowego gminna jednostka bud?etowa nie jest podatnikiem VAT ze wzgl?du na brak niezale?no?ci przy prowadzeniu dzia?alno?ci gospodarczej.

19 Naczelny S?d Administracyjny w zwyk?ym sk?adzie zastanawia si? jednak nad kwesti?, czy w ?wietle prawa Unii mo?na wyci?gn?? te same wnioski w dziedzinie opodatkowania podatkiem VAT z braku samodzielno?ci podmiotów prawa publicznego, które dokonuj? transakcji opodatkowanych podatkiem VAT.

20 W tym wzgl?dzie Naczelny S?d Administracyjny wskazuje, ?e orzecznictwo Trybuna?u dotycz?ce kryterium samodzielno?ci odnosi si? do osób fizycznych oraz ?e Trybuna? nie wypowiedzia? si? wprost co do relacji mi?dzy kryterium samodzielno?ci zawartym w ogólnej definicji podatnika znajduj?cej si? w art. 9 ust. 1 dyrektywy VAT a szczególnymi regulacjami art. 13 tej dyrektywy w odniesieniu do podmiotów prawa publicznego, a konkretniej co do kwestii, czy kryterium to powinno by? spe?nione, aby taki podmiot mó?g? zosta? zakwalifikowany jako podatnik

VAT w związku z jego działalnością, która nie wchodzi w zakres wykonywania władzy publicznej.

21 Ponadto sąd ten zastanawia się również nad kwestią, jak należy interpretować te dwa przepisy w świetle zasady autonomii instytucjonalnej i pomocniczości przewidzianej w art. 4 ust. 2 TUE i art. 5 ust. 3 TUE.

22 W tych okolicznościach Naczelny Sąd Administracyjny postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy w świetle art. 4 ust. 2 [TUE] w związku z art. 5 ust. 3 [TUE] jednostka organizacyjna gminy (lokalnego organu władzy w Polsce) może być uznana za podatnika VAT, w sytuacji gdy wykonuje czynności w charakterze innym niż organ władzy publicznej w rozumieniu art. 13 dyrektywy [VAT], pomimo że nie spełnia warunku samodzielności (niezależności) przewidzianego w art. 9 ust. 1 tej dyrektywy?”.

23 Na podstawie art. 16 akapit trzeci statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej rzędnik polski złożył wniosek o rozpoznanie sprawy przez Trybunał w skądzie wielkiej izby.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

24 Poprzez swoje pytanie sąd odsyłający w istocie dąży do ustalenia, czy art. 9 ust. 1 dyrektywy VAT należy interpretować w ten sposób, że podmioty prawa publicznego, takie jak gminne jednostki budżetowe będące przedmiotem postępowania gównego, mogą być uznane za podatników VAT, w sytuacji gdy nie spełniają kryterium samodzielności przewidzianego w tym przepisie.

25 W celu ustalenia znaczenia przepisu prawa Unii należy mieć na uwadze jednocześnie jego treść, kontekst oraz jego cele. Ponadto zarówno względy jednolitego stosowania prawa Unii, jak i zasada równości przemawiają za tym, by treść przepisu prawa Unii, który nie zawiera wyraźnego odesłania do prawa państw członkowskich dla określenia jego znaczenia i zakresu, interpretować zwykle w całej Unii Europejskiej w sposób autonomiczny i jednolity (wyrok Komisja/Szwecja, C-480/10, EU:C:2013:263, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).

26 Dyrektywa VAT, której celem jest ustanowienie wspólnego systemu VAT, wyznacza bardzo szeroki zakres podatku VAT. W celu jednolitego stosowania owej dyrektywy konieczne jest, aby pojęcia określające ów zakres stosowania, takie jak pojęcia transakcji podlegających opodatkowaniu, podatników i działalności gospodarczej, były interpretowane w sposób autonomiczny i jednolity, niezależnie od celów i wyników danych transakcji (zob. podobnie wyrok Halifax i in., C-255/02, EU:C:2006:121, pkt 48–56).

27 Tytuł III dyrektywy VAT jest poświęcony pojęciu „podatnika”. Zgodnie z pierwszym przepisem tego tytułu, czyli art. 9 ust. 1, „[p]odatnikiem« jest każda osoba prowadząca samodzielnie w dowolnym miejscu jakkolwiek działalność gospodarczą, bez względu na cel czy te rezultaty takiej działalności”.

28 Sformułowania użyte we wspomnianym przepisie, w szczególności sformułowanie „jakakolwiek”, nadaje pojęciu „podatnika” szerokie znaczenie wskazujące na samodzielność prowadzenia działalności gospodarczej w tym sensie, że, jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 28 i 29 opinii, wszelkie osoby fizyczne i prawne, tak prawa publicznego, jak i prywatnego, a nawet jednostki pozbawione osobowości prawnej, które obiektywnie spełniają kryteria zawarte w tym przepisie, są uznawane za podatników VAT.

29 Jednakże poprzez odstępstwo od tej ogólnej zasady opodatkowania przewidzianej w art. 9

ust. 1 dyrektywy VAT, art. 13 ust. 1 owej dyrektywy wyłącza podmioty prawa publicznego z kategorii podatnika w związku z działalnościami, które podejmują, lub transakcjami, których dokonują jako organy władzy publicznej, chyba że wykluczenie tych podmiotów z kategorii podatników prowadziłoby do znaczących zakłóceń konkurencji (wyrok Komisja/Niderlandy, C-779/09, EU:C:2010:171, pkt 77).

30 Aby zatem podmiot prawa publicznego mógł zostać uznany za podatnika w rozumieniu dyrektywy VAT, zgodnie z jej art. 9 ust. 1 powinien on samodzielnie prowadzić działalność gospodarczą.

31 W odniesieniu do sprawy w postępowaniu głównym należy stwierdzić, że nie jest kwestionowany gospodarczy charakter rozpatrywanej działalności. Bezsporne jest również, że sprawa dotyczy działalności gospodarczej, która nie wchodzi w zakres wyjątku przewidzianego w art. 13 ust. 1 dyrektywy VAT.

32 Powstaje zatem pytanie, czy gminne jednostki budżetowe, takie jak budżecie przedmiotem postępowania głównego, prowadzą działalność gospodarczą samodzielnie i z tego względu powinny być opodatkowane podatkiem VAT.

33 W celu ustalenia, czy taka jednostka prowadzi działalność gospodarczą samodzielnie, należy zbadać, jak wynika z orzecznictwa Trybunału, czy w ramach prowadzenia tej działalności jest ona podporządkowana gminie, do której należy (zob. podobnie wyroki: Komisja/Niderlandy, 235/85, EU:C:1987:161, pkt 14; Ayuntamiento de Sevilla, C-202/90, EU:C:1991:332, pkt 10; FCE Bank, C-210/04, EU:C:2006:196, pkt 35–37; a także Komisja/Hiszpania, C-154/08, EU:C:2009:695, pkt 103–107).

34 W tym względzie, jak stwierdził rzecznik generalny w pkt 40 i 41 opinii, aby ocenić istnienie wspomnianego podporządkowania, należy zbadać, czy dana osoba wykonuje działalność we własnym imieniu, na własny rachunek i własną odpowiedzialność oraz czy ponosi ona związane z prowadzeniem działalności ryzyko gospodarcze. Celem stwierdzenia samodzielności danej działalności Trybunał wzięł pod uwagę brak jakiegokolwiek podporządkowania hierarchicznego władzom publicznym podmiotów niebudżetowych części struktury administracji publicznej, a także fakt, że działalność one na własny rachunek i na własną odpowiedzialność, że swobodnie kształtują zasady wykonywania swojej pracy i że same pobierają stanowicę ich dochód zasadnicze wynagrodzenie (zob. podobnie wyroki: Komisja/Niderlandy, 235/85, EU:C:1987:161, pkt 14; Heerma, C-23/98, EU:C:2000:46, pkt 18; a także van der Steen, C-355/06, EU:C:2007:615, pkt 21–25).

35 W tym kontekście należy wyjaśnić, jak wskazał rzecznik generalny w pkt 44 opinii, że takie same kryteria oceny przesłanki samodzielności wykonywania działalności gospodarczej mogą mieć zastosowanie do podmiotów prawa publicznego i do osób prywatnych.

36 Posłużenie się sformułowaniami, które nie są dokładnie takie same we wszystkich wersjach językowych art. 9 ust. 1 dyrektywy VAT, nie podważa tego stwierdzenia. Zarówno bowiem sformułowanie „samodzielnie”, jak i sformułowanie „niezależnie” wskazują na potrzebę oceny podporządkowania wykonywania działalności gospodarczej.

37 W niniejszej sprawie z postanowienia odsyłanego wynika, że jednostki budżetowe budżecie przedmiotem postępowania głównego wykonują działalność gospodarczą powierzony im w imieniu i na rachunek Gminy Wrocław oraz że nie odpowiadają one za szkody spowodowane tą działalnością, ponieważ odpowiedzialność tę ponosi wyłącznie gmina.

38 Ze wspomnianego postanowienia wynika również, że owe jednostki nie ponoszą ryzyka

gospodarczego związanego z rzeczony? dzia?alno?ci?, poniewa? nie dysponuj? w?asnym maj?tkiem, nie osi?gaj? w?asn?ych dochodów i nie ponosz? kosztów dotycz?cych takiej dzia?alno?ci, bowiem uzyskane dochody s? wp?acane do bud?etu Gminy Wroc?aw, a wydatki s? pokrywane bezpo?rednio z tego bud?etu.

39 Zatem, jak te? stwierdzi? Naczelny S?d Administracyjny w sk?adzie powi?kszonym, gmin? tak? jak Gmina Wroc?aw i jej jednostki bud?etowe, w sytuacji takiej jak w post?powaniu g?ównym, nale?y uzna? za jednego i tego samego podatnika w rozumieniu art. 9 ust. 1 dyrektywy VAT.

40 Wreszcie, w odpowiedzi na w?tpliwo?ci s?du odsy?aj?cego nale?y w pierwszej kolejno?ci wyja?ni?, i? powy?szy wniosek odnosz?cy si? do art. 9 ust. 1 dyrektywy VAT, jako ?e dotyczy wy?cznie kwestii opodatkowania podatkiem VAT podmiotów prawa publicznego lub osób prywatnych, nie wp?ywa na gwarancje przewidziane w art. 4 ust. 2 TUE.

41 W drugiej kolejno?ci wniosek ten jest równie? zgodny z zasad? pomocniczo?ci przewidzian? w art. 5 ust. 3 TUE. Jak bowiem wynika z motywu 65 dyrektywy VAT, jej cel, czyli harmonizacja ustawodawstw pa?stw cz?onkowskich w celu ustanowienia wspólnego systemu VAT, mo?e by? lepiej osi?gni?ty na poziomie Unii.

42 Maj?c na wzgl?dzie powy?sze rozwa?ania, na pytanie prejudycjalne nale?y odpowiedzie?, i? art. 9 ust. 1 dyrektywy VAT powinien by? interpretowany w ten sposób, ?e podmioty prawa publicznego, takie jak gminne jednostki bud?etowe b?d?ce przedmiotem post?powania g?ównego, nie mog? by? uznane za podatników VAT, poniewa? nie spe?niaj? kryterium samodzielno?ci przewidzianego w tym przepisie.

W przedmiocie ograniczenia skutków niniejszego wyroku w czasie

43 Na wypadek gdyby Trybuna? uzna?, i? gminne jednostki bud?etowe nie mog? by? uznane za podatników VAT, rz?d polski w uwagach na pi?mie zwróci? si? do Trybuna?u z wnioskiem o ograniczenie skutków wyroku w czasie.

44 Nale?y w tym miejscu przypomnie?, ?e zgodnie z utrwalonym orzecnictwem wyk?adnia przepisu prawa Unii dokonana przez Trybuna? w ramach kompetencji przyznanej mu w art. 267 TFUE wyja?nia i precyzuje znaczenie oraz zakres tego przepisu, tak jak powinien lub powinien by? on by? rozumiany i stosowany od chwili jego wej?cia w ?ycie. Z powy?szego wynika, ?e s?dy mog? i powinny stosowa? zinterpretowany w ten sposób przepis równie? do stosunków prawnych powsta?ych i ukszta?towanych przed wydaniem orzeczenia w sprawie wniosku o dokonanie wyk?adni, je?eli spe?nione s? wszystkie pozosta?e przes?anki wszcz?cia przed w?a?ciwym s?dem post?powania w sprawie zwi?zanej ze stosowaniem takiego przepisu (wyrok Balazs, C?401/13 i C?432/13, EU:C:2015:26, pkt 49, a tak?e przytoczone tam orzecznictwo).

45 Zatem jedynie w wyj?tkowych wypadkach Trybuna?, stosuj?c ogóln? zasad? pewno?ci prawa le??c? u podstaw porz?dku prawnego Unii mo?e uzna?, ?e nale?y ograniczy? ze skutkiem dla wszystkich zainteresowanych mo?liwo?? powo?ywania si? na zinterpretowany przez niego przepis celem podwa?enia stosunków prawnych nawi?zanych w dobrej wierze. Aby tego rodzaju ograniczenie mog?o mie? miejsce, powinny zosta? spe?nione dwie istotne przes?anki, mianowicie dobra wiara zainteresowanych i ryzyko wyst?pienia powa?nych trudno?ci (wyrok Balazs, C?401/13 i C?432/13, EU:C:2015:26, pkt 50 i przytoczone tam orzecznictwo).

46 W tym wzgl?dzie wystarczy stwierdzi?, ?e rz?d polski nie wykaza? ryzyka wyst?pienia powa?nych trudno?ci. Na rozprawie rz?d ten przyzna? bowiem, ?e nie jest w stanie oceni? spornych konsekwencji gospodarczych.

47 W tych okolicznościach nie ma podstaw do ograniczenia skutków niniejszego wyroku w czasie.

W przedmiocie kosztów

48 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 9 ust. 1 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że podmioty prawa publicznego, takie jak gminne jednostki budżetowe będące przedmiotem postępowania głównego, nie mogą być uznane za podatników podatku od wartości dodanej, ponieważ nie spełniają kryterium samodzielności przewidzianego w tym przepisie.

Podpisy

* Język postępowania: polski.